

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 06 listopada 2015 r.

Sąd Rejonowy w Ostrołęce IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodnicząca SSR Monika Jankowska

Protokolant sekr. sąd. Justyna Kojtek

po rozpoznaniu w dniu 06 listopada 2015r., w O., na rozprawie

sprawy

z odwołania J. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. Inspektorat w C.:

- z dnia 10 września 2014 roku, znak:(...), nr sprawy (...);

- z dnia 27 lutego 2015 roku, znak: (...), nr sprawy (...)

o ustawowe odsetki od wypłaconych świadczeń: zasiłku macierzyńskiego i zasiłku chorobowego oraz o ustalenie podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego i zasiłku chorobowego za dalszy okres

ORZĘKA:

1. Zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. Inspektorat w C. z dnia 10 września 2014 roku, znak: (...), nr sprawy (...) i przyznaje odwołującej J. K. prawo do ustawowych odsetek za opóźnienie w wypłacie świadczeń z tytułu zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 16 marca 2013 roku do dnia 30 sierpnia 2013 roku w kwocie 5.507,70 zł (pięć tysięcy pięćset siedem złotych siedemdziesiąt groszy);
2. Zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. Inspektorat w C. z dnia 27 lutego 2015 roku, znak: (...), nr sprawy (...) i ustala podstawę wymiaru świadczeń z tytułu zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 01 września 2013 r. do dnia 14 marca 2014 roku oraz zasiłku chorobowego za okres od dnia 15 marca 2014 roku do dnia 31 sierpnia 2014 roku - na kwotę 7.571,88 zł (siedem tysięcy pięćset siedemdziesiąt jeden złotych osiemdziesiąt osiem groszy), a tym samym ustala prawo odwołującej J. K. do dopłaty kwot z tytułu obu świadczeń, tj. zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 01 września 2013 roku do dnia 14 marca 2014 roku i zasiłku chorobowego za okres od dnia 15 marca 2014 roku do dnia 31 sierpnia 2014 roku - w wysokościach stanowiących różnice, pomiędzy sumą każdego wypłaconego świadczenia - przy przyjęciu za podstawę wymiaru kwoty 414,00 złotych, a sumą każdego należnego świadczenia - przy przyjęciu za podstawę wymiaru kwoty 7.571,88 złotych;
3. Sprawę w zakresie żądania odwołującej J. K. do zobowiązania organu do wypłaty odsetek ustawowych od niewypłaconych w terminie świadczeń z tytułu zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 01 września 2013r. do dnia 14 marca 2014r. oraz odsetek od niewypłaconych w terminie świadczeń z tytułu zasiłku chorobowego za okres od dnia 15 marca 2014 roku do dnia 31 sierpnia 2014 roku - przekazać Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P.;

4. Zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P. na rzecz odwołującej J. K. kwotę 60,00 (sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

Sygnatura akt IV U 219/14

UZASADNIENIE

W dniu 13.11.2014 r. do Sądu Rejonowego w Ostrołęce Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wpłynęło odwołanie J. K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. Inspektorat w C. z dnia 10 września 2014 roku, znak: (...), nr sprawy (...), którą to decyzją organ rentowy odmówił J. K. wypłaty ustawowych odsetek za opóźnienie w wypłacie zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 16 marca 2013 roku do dnia 30 sierpnia 2013 roku.

W uzasadnieniu odwołania J. K. podniosła, że decyzją z dnia 03 czerwca 2013r., znak:(...), nr sprawy (...), organ rentowy przyznał jej zasiłek macierzyński za okres od dnia 16 marca 2013r. do dnia 30 sierpnia 2013r., który został ustalony od najniższej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe, tj. 30 % minimalnego wynagrodzenia. Wydając decyzję organ rentowy przyznał prawo do zasiłku macierzyńskiego w kwocie 414,00 zł brutto (319,30 zł netto) miesięcznie. W dniu 20 lipca 2013 r. J. K. wniosła odwołanie od tej decyzji do Sądu Rejonowego w Ostrołęce. Wyrokiem z dnia 02 czerwca 2014 r., Sąd Rejonowy w Ostrołęce IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił decyzję organu rentowego, ustalając podstawę wymiaru świadczeń z tytułu zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 16 marca 2013 r. do dnia 30 sierpnia 2013 r. na kwotę 7.571,88 zł (siedem tysięcy pięćset siedemdziesiąt jeden złotych 99/100). Wyrok z dnia 02 czerwca 2014 r. nie został zaskarżony przez żadną ze stron, wobec czego organ rentowy przekazał go do wykonania. W dniu 18 lipca 2014 r. organ rentowy wypłacił na konto bankowe odwołującej kwotę 28.100,64 zł, tytułem wyrównania zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 16 marca 2014 r. do dnia 30 czerwca 2013 r. Pismem z dnia 08 sierpnia 2014 r. odwołująca wniosła do organu rentowego o wypłatę wyrównania zaniżonych świadczeń z tytułu zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 16 marca 2013 r. do dnia 14 marca 2014 r. wraz z odsetkami. Organ rentowy, w odpowiedzi wydał decyzję z dnia 10 września 2014 roku, znak: (...), nr sprawy (...), którą odmówił wypłaty ustawowych odsetek za opóźnienie w wypłacie zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 16 marca 2013 roku do dnia 30 sierpnia 2013 roku. Zdaniem J. K., decyzja ZUS nie jest zasadna, przede wszystkim z powodu pominięcia w jej uzasadnieniu istotnej okoliczności, jaką jest fakt opóźnienia wypłaty należnych świadczeń z tytułu zasiłku macierzyńskiego. Co prawda, w petitum zaskarżonej decyzji organ rentowy przyznał powyższą okoliczność, jednak ze względu na błędne zastosowanie przepisów art. 64 ust. 2 ustawy zasiłkowej oraz art. 85 ust. 1 ustawy systemowej organ rentowy wadliwie odmówił wypłaty odsetek za opóźnienie w wypłacie świadczeń z tytułu zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 16 marca 2013 r. do dnia 30 sierpnia 2013 r. Jak argumentowała odwołująca w niniejszej sprawie mamy do czynienia z sytuacją faktyczną, w której to z winy organu rentowego doszło do opóźnienia w wypłacie świadczeń. Wszystkie dokumenty umożliwiające organowi rentowemu ustalenie prawa do zasiłku macierzyńskiego w prawidłowej wysokości zostały przekazane Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych wraz z wnioskiem o wypłatę zasiłku w dniu 3 kwietnia 2013 r. Organ wadliwie ustalił wysokość zasiłku, wobec czego Sąd zmienił zaskarżoną decyzję (w oparciu o te same dokumenty, które zostały uprzednio przedłożone organowi rentowemu). W takiej sytuacji, to nie osoba ubezpieczona, lecz organ rentowy ponosi odpowiedzialność za opóźnienie w wypłacie należnych świadczeń. W konsekwencji, na zasadzie art. 85 ust. 1 ustawy systemowej, organ rentowy jest obowiązany do wypłaty odsetek od świadczeń z tytułu zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 16 marca 2013 r. do dnia 30 sierpnia 2013 r. w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Sprawę zarejestrowano pod Sygnaturą akt IV (...).

W tym samym dniu, tj. 13.11.2014 roku do Sądu Rejonowego w Ostrołęce Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wpłynęło odwołanie J. K., „w związku z niewydaniem przez organ rentowy decyzji w terminie dwóch miesięcy, licząc od dnia zgłoszenia roszczenia”, z którym J. K. wystąpiła przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. i wniosła o:

1) dopłatę do zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 16 marca 2013 r. do dnia 14 marca 2013 r., w kwocie stanowiącej różnicę pomiędzy sumą wypłaconych świadczeń, ustalonych przez organ rentowy w kwocie 414,00 zł brutto (319,30 zł netto) miesięcznie, a sumą należnych świadczeń w kwocie 7.571,88 zł brutto (6208,94 zł netto) miesięcznie wynikającą

z zadeklarowanej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe za miesiąc luty 2013 r., z uwzględnieniem kwoty 28.100,64 zł wypłaconej za okres od dnia 16 marca 2013 r. do dnia 30 sierpnia 2013 r.;

2) dopłatę do zasiłku chorobowego za okres od dnia 15 marca 2014 r. do dnia 08 sierpnia 2014 r. w kwocie stanowiącej różnicę pomiędzy sumą wypłaconych świadczeń ustalonych przez Organ rentowy w kwocie 414,00 zł brutto (319,30 zł netto) miesięcznie, a sumą należnych świadczeń w kwocie 7.571,88 zł brutto (6208,94 zł netto) miesięcznie wynikającą z zadeklarowanej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe za miesiąc luty 2013 r.

3) odsetki w wysokości ustawowej należne od niewypłaconych w terminie świadczeń z tytułu zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 31 sierpnia 2013 r. do dnia 14 marca 2014 r. oraz odsetek w wysokości ustawowej należnych od niewypłaconych w terminie świadczeń z tytułu zasiłku chorobowego od dnia 15 marca 2014 r. do dnia 08 sierpnia 2014 r.

W uzasadnieniu odwołania J. K. podniosła, że wyrokiem z dnia 02 czerwca 2014 r., Sąd Rejonowy w Ostrołęce IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił decyzję organu rentowego, ustalając podstawę wymiaru świadczeń z tytułu zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 16 marca 2013 r. do dnia 30 sierpnia 2013 r. na kwotę 7.571,88 zł (siedem tysięcy pięćset siedemdziesiąt jeden złotych 99/100). Wyrok z dnia 02 czerwca 2014 r. nie został zaskarżony przez żadną ze stron, wobec czego organ rentowy przekazał go do wykonania. W dniu 18 lipca 2014 r. organ rentowy wypłacił na konto bankowe odwołującej kwotę 28.100,64 zł, tytułem wyrównania zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 16 marca 2014 r. do dnia 30 czerwca 2013 r. Jednocześnie Organ rentowy zaniechał wyrównania zaniżonego zasiłku macierzyńskiego za pozostały przyznany okres, tj. do dnia 14 marca 2014 r. Pismem z dnia 08 sierpnia 2014 r. odwołująca wniosła do organu rentowego o wypłatę wyrównania zaniżonych świadczeń z tytułu zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 16 marca 2013 r. do dnia 14 marca 2014 r. wraz z odsetkami. Roszczenie dotyczące wyrównania zasiłku macierzyńskiego odwołująca podzieliła na dwa okresy, tj. okres od dnia 16 marca 2013 r. do dnia 13 września 2013 r. (zasiłek wynoszący 100% podstawy wymiaru zasiłku) oraz okres od dnia 14 września 2013 r. do dnia 14 marca 2014 r. (zasiłek wynoszący 60% podstawy wymiaru zasiłku). Roszczenie obejmujące wyrównanie zaniżonego zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 16 marca 2014 r. do dnia 13 września 2013 r., odwołująca pomniejszyła, o kwotę otrzymaną w dniu 18 lipca 2014 roku od organu rentowego. Pomimo upływu ponad 2 miesięcy od dnia zgłoszenia roszczenia organ rentowy nie wydał żadnej decyzji w przedmiocie ustalenia odmiennej podstawy wymiaru zasiłku, niż wynika to z kwoty zadeklarowanej, ani też nie wydał żadnej decyzji odnośnie poszczególnych sformułowanych przez odwołującą roszczeń. Dlatego też, wg odwołującej, zgodnie z art. 447⁹ § 4 k.p.c., jeżeli organ rentowy nie wydał decyzji w terminie dwóch miesięcy, licząc od dnia zgłoszenia roszczenia w sposób przepisany, odwołanie można wnieść w każdym czasie po upływie tego terminu, co też odwołująca uczyniła. J. K. argumentowała, że domaga się od organu rentowego wyrównania należnych świadczeń z tytułu zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 16 marca 2013 r. do dnia 14 marca 2014 r. oraz zasiłku chorobowego za okres od dnia 15 marca 2014 r. do dnia 08 sierpnia 2014 r. wraz z odsetkami ustawowymi. Kluczowym zagadnieniem – jak podała odwołująca - w niniejszej sprawie jest podstawa wymiaru zasiłku, której organ rentowy nie jest w stanie prawidłowo zastosować w odniesieniu do zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 31 sierpnia 2013 r. do dnia 14 marca 2014 r. oraz zasiłku chorobowego za okres od dnia 15 marca 2014 r. do dnia 08 sierpnia 2014 r. Jeżeli chodzi o zasiłek macierzyński za okres od dnia 16 marca 2013 r. do dnia 30 sierpnia 2013 r., to decyzją z dnia 03 czerwca 2013 r. organ rentowy przyznał zasiłek macierzyński ustalony od najniższej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe, tj. 30 % minimalnego wynagrodzenia. Wydając decyzję organ rentowy przyznał prawo do zasiłku macierzyńskiego w kwocie 414,00 zł brutto (319,30 zł netto) miesięcznie. Decyzja ta, jak uzasadniała odwołująca, w sposób oczywisty naruszała prawo, dlatego wyrokiem z dnia 02 czerwca 2014 r. Sąd Rejonowy w Ostrołęce IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił podstawę wymiaru świadczeń z tytułu zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 16 marca 2013 r. do dnia 30 sierpnia 2013 r. na kwotę 7.571,88 zł brutto (6208,94 zł netto). Jeżeli chodzi o zasiłek macierzyński należny za dalszy okres (od dnia 31 sierpnia 2013 r. do dnia 14 marca 2014 r.), to organ rentowy nie wydał żadnej decyzji, ani ustalającej podstawę wymiaru zasiłku na inną kwotę, niż przychód obliczony od kwoty zadeklarowanej przez odwołującą w miesiącu lutym 2013 r. (8.774,92 zł) zgodnie z art. 3 pkt 4 ustawy zasiłkowej, ani żadnej innej decyzji modyfikującej wysokość należnych świadczeń z tytułu zasiłku macierzyńskiego. Wobec braku decyzji organu rentowego ustalającej

inną podstawę wymiaru świadczeń aniżeli ta, która wynikała z kwoty zadeklarowanej przez odwołującą w miesiącu lutym 2013 r. oraz potwierdzonej przez tut. Sąd wyrokiem z dnia 02 czerwca 2014 r., J. K. wystąpiła do organu rentowego pismem z dnia 08 sierpnia 2014 r., w którym poprosiła o wypłatę wyrównania za zasiłku macierzyńskiego za cały należy okres (od dnia 16 marca 2013 r. do dnia 14 marca 2014 r.) oraz o wyrównania zasiłku chorobowego za okres od dnia 15 marca 2014 r. do dnia 08 sierpnia 2014 r. Innymi słowy, nie istniała żadna inna decyzja organu rentowego, która podlegałaby zaskarżeniu. Decyzja taka nie została nigdy wydana, bowiem przepisy prawa nie pozwalają organowi rentowemu na ustalenie w drodze decyzji odmiennej podstawy wymiaru świadczeń z tytułu tego samego zasiłku macierzyńskiego dla poszczególnych okresów jego wypłaty. Pomiędzy okresem objętym wyrokiem Sądu, kończącym się w dniu 30 sierpnia 2013 r. a okresem rozpoczynającym się w dniu 31 sierpnia 2013 r. nie wystąpiło się żadne prawnie relewantne zdarzenie, które prowadziłoby do zmiany raz ustalonej podstawy wymiaru zasiłku (wynikającej z kwoty zadeklarowanej w miesiącu lutym 2013 r.). Skoro zaś, pomiędzy okresem pobierania przez odwołującą zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 16 marca 2013 r. do dnia 30 sierpnia 2013 r. a kolejnym okresem pobierania przez nią zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 31 sierpnia 2013 r. do dnia 14 marca 2014 r. nie było przerwy wynoszącej co najmniej 3 miesiące kalendarzowe, to - jak zaznaczyła J. K. - podstawy wymiaru zasiłku nie ustala się na nowo. W tej sytuacji, podstawę wymiaru zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 31 sierpnia 2013 r. do dnia 14 marca 2014 r. niezmiennie stanowi kwota 7.571,88 zł brutto. Analogicznie, nic podobnego nie wydarzyło się również pomiędzy okresem kończącym się w dniu 14 marca 2014 r. (zasiłek macierzyński) a okresem rozpoczynającym się w dniu 15 marca 2014 r. (zasiłek chorobowy). Wobec powyższego, podstawę wymiaru zasiłku chorobowego za okres od dnia 15 marca 2014 r. do dnia wskazanego w roszczeniu (8 sierpnia 2014 r.) również stanowi kwota 7.571,88 zł brutto. Sprawę zarejestrowano pod Sygnaturą akt (...).

W odpowiedzi na każde z wyżej wymienionych odwołań, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o oddalenie każdego z nich przytaczając analogiczną argumentację.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych podniósł, że wykonując wyrok Sądu Rejonowy w Ostrołęce IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 02 czerwca 2014 r. (Sygnatura akt IV (...)), Inspektorat ZUS w C. wypłacił w dniu 17.07.2014r. odwołującej J. K. wyrównanie zasiłku macierzyńskiego za okres od 16.03.2013r. do 30.08.2013r., które zostało obliczone od podstawy wymiaru ustalonej przez Sąd. W dniu 11.08.2014r. do Inspektoratu ZUS w C. wpłynął wniosek J. K. z dnia 08.08.2014r. o wypłatę wyrównania zaniżonych świadczeń wraz z należnymi jej odsetkami.

Zgodnie z art.64 ust. 1 i ust.2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach

pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, płatnicy składek, o których mowa w art. 61 ust. 1 pkt 1, wypłacają zasiłki w terminach przyjętych dla wypłaty wynagrodzeń lub dochodów, a Zakład Ubezpieczeń Społecznych bieżąco po stwierdzeniu uprawnień. Zasiłki te wypłaca się nie później jednak niż w ciągu 30 dni od daty złożenia dokumentów niezbędnych do stwierdzenia uprawnień do zasiłków. Jeżeli płatnik składek nie wypłacił zasiłku w terminie, o którym mowa w ust. 1, jest on obowiązany do wypłaty odsetek od tego zasiłku w wysokości i na zasadach określonych w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych.

Jak podano w uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie, wyrok Sądu Rejonowego w Ostrołęce z dnia 02.06.2014r. rozstrzygający sporną kwestię podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego należy potraktować jako ostatnią okoliczność niezbędną do stwierdzenia uprawnień do zasiłku macierzyńskiego. Wyrok ten stał się prawomocny w dniu 27.06.2014r. Wyrównania zasiłku macierzyńskiego za okres od 16.03.2013r. do 30.08.2013r. Inspektorat ZUS dokonał w dniu 17.07.2014r., a więc przed upływem 30 dni od daty jego uprawomocnienia. W związku z powyższym termin określony w art. 64 powołanej wcześniej ustawy został dotrzymany, w związku z czym brak jest podstaw do wypłaty odsetek od wypłaconego wyrównania zasiłku macierzyńskiego. Dlatego też Oddział ZUS w P. Inspektorat w C. decyzją z dnia 10.09.2014r. (znak: (...)(...)) odmówił odwołującej J. K. prawa do wypłaty odsetek za opóźnienie w wypłacie wyrównania zasiłku macierzyńskiego.

Dodatkowo, w odpowiedzi na wniosek z dnia 08.08.2014r. w części dot. wysokości wypłaconego wyrównania, Inspektorat ZUS w C. w piśmie z dnia 10.09.2014r. (znak: (...)(...)), poinformował odwołującą J. K., że wyrównanie zasiłku macierzyńskiego zostało dokonane zgodnie z wyrokiem Sądu Rejonowego w Ostrołęce z dnia 02.06.2014r.

Na rozprawie w dniu 19 stycznia 2015 roku na podstawie art. 219 K.p.c. zarządono połączenie spraw o Sygnaturach akt IV (...)i Sygnatura akt IV (...)do dalszego łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia pod wspólną Sygnaturą akt IV (...).

Postanowieniem z dnia 19 stycznia 2015 roku Sąd Rejonowy w Ostrołęce Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 467 par. 4 K.p.c. zwrócił akta Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych celem uzupełnienia postępowania w zakresie wydania decyzji w przedmiocie wyrównania zasiłku macierzyńskiego i wyrównania zasiłku chorobowego i odsetek od tych świadczeń (brak decyzji ZUS, a istnieje jedynie pismo informujące odwołującą w tym zakresie z dnia 10.09.2014 roku).

W dniu 27 lutego 2015 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. Inspektorat w C. wydał decyzję znak: (...), nr sprawy (...), którą ustalił podstawę wymiaru dodatkowego zasiłku macierzyńskiego i zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu rodzicielskiego za czas od dnia 01 września 2013 roku do dnia 14 marca 2014 roku i zasiłku chorobowego za okres od dnia 15 marca 2014 roku do dnia 31 sierpnia 2014 roku na kwotę 414,00 złotych. W decyzji tej nie odniesiono się w dalszym ciągu – mimo postanowienia Sądu z dnia 19 stycznia 2015 roku - do żądania dotyczącego odsetek ustawowych.

Pismem z dnia 30 kwietnia 2015 roku, J. K. wniosła do Sądu Rejonowego w Ostrołęce Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. Inspektorat w C. z dnia 27 lutego 2015 roku, znak: (...), nr sprawy (...).

W odwołaniu J. K. zmianę zaskarżonej decyzji poprzez ustalenie podstawy wymiaru świadczeń z tytułu zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 01 września 2013 r. do dnia 14 marca 2014 r. oraz zasiłku chorobowego za okres od dnia 15 marca 2014 r. do dnia 31 sierpnia 2014 r. w kwocie 7.571,88 zł wynikającej z zadeklarowanej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z tytułu prowadzonej przez nią pozarolniczej działalności gospodarczej.

W uzasadnieniu odwołania, J. K. wskazała, że nie sposób zgodzić się z argumentacją organu rentowego, który konsekwentnie podtrzymuje swoje stanowisko zawarte decyzji z dnia 03 czerwca 2013 r. ustalającej podstawę wymiaru zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 16 marca 2013r. do dnia 31 sierpnia 2013 r. na kwotę 414,00. Wspomniana decyzja została ostatecznie zmieniona prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Ostrołęce IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 02 czerwca 2014 r. (Sygn. akt IV U (...)). Biorąc pod uwagę powyższe, aktualnie brak jest podstaw do ustalania podstawy wymiaru zasiłku w innej wysokości, niż kwota 7.571,88 zł - ustalona w wyżej wymienionym orzeczeniu Sądu. Zgodnie z art. 48 ust. 1 ustawy zasiłkowej, podstawę wymiaru zasiłku chorobowego przysługującego ubezpieczonemu niebędącemu pracownikiem stanowi przychód za okres 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających miesiąc, w którym powstała niezdolność do pracy. Przychodem zaś jest kwota stanowiąca podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe ubezpieczonego niebędącego pracownikiem, po odliczeniu kwoty odpowiadającej 13,71% podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie chorobowe (art. 3 pkt 3 ustawy zasiłkowej). Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie jest uprawniony do kwestionowania kwoty zadeklarowanej przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność jako podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, jeżeli mieści się ona w granicach określonym ustawą z 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Dlatego też, podstawę wymiaru świadczeń z tytułu zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 01 września 2013 r. do dnia 14 marca 2014 r. oraz zasiłku chorobowego za okres od dnia 15 marca 2014 r. do dnia 31 sierpnia 2014 r. winna stanowić kwota 7.571,88 złotych. Sprawę zarejestrowano pod Sygnaturą akt IV (...).

W odpowiedzi na odwołanie, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniosł o jego oddalenie.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych podniósł, że wykonując ww. postanowienie Sądu - Oddział ZUS w P. Inspektorat w C. decyzją z dnia 27.02.2015r. ustalił, że podstawa wymiaru dodatkowego zasiłku macierzyńskiego i zasiłku

macierzyńskiego za okres urlopu rodzicielskiego za okres od 01.09.2013r. do 14.03.2014r. i zasiłku chorobowego za okres od 15.03.2014r. do 31.08.2014r. wynosi 414,00 złotych.

Zgodnie z art.49 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 25.06.1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, podstawę wymiaru zasiłku chorobowego i zasiłku macierzyńskiego przysługującego osobie ubezpieczonej niebędącej pracownikiem, w tym prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą, której prawo do zasiłku macierzyńskiego, a następnie zasiłku chorobowego powstało w pierwszym miesiącu po przystąpieniu do ubezpieczenia stanowi najniższa podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe, po odliczeniu kwoty o której mowa w art.3 pkt 4 powołanej ustawy. Z posiadanej przez ZUS dokumentacji wynika, że odwołująca podlegała ubezpieczeniu chorobowemu z tytułu zatrudnienia w firmie (...) w okresie od 01.01.2010r. do 27.02.2013r. Następnie od 28.02.2013r. do nadal odwołująca podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, w tym dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 28.02.2013r. W przypadku, gdy niezdolność do pracy ubezpieczonego powstała od pierwszego dnia ubezpieczenia albo przed dniem objęcia ubezpieczeniem, w czasie ubezpieczenia z innego tytułu oraz trwa do ostatniego dnia pierwszego kalendarzowego miesiąca ubezpieczenia podstawę wymiaru zasiłku przysługującemu ubezpieczonemu stanowi najniższa podstawa wymiaru składek dla ubezpieczonych prowadzących działalność gospodarczą określona w art.18 ust.8 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, obowiązująca w miesiącu lutym 2013 r. bez względu na wysokość kwoty zadeklarowanej. W przypadku odwołującej jest to kwota 480,00 zł, a po odliczeniu o którym mowa w art.3 ust.4 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, 414,00 złotych (480,00- 13,71%). Odwołująca J. K. przebywała na zwolnieniu lekarskim od 02.01.2013r. do 05.03.2013r. W czasie orzeczonej niezdolności do pracy rozwiązała umowę o pracę z C. P. w W. w dniu 27.02.2013r., a następnie od dnia 28.02.2013r. rozpoczęła działalność gospodarczą. Zadeklarowana i odprowadzona składka na FUS za miesiąc 02/2013r. jest składką nienależną, gdyż w dniu 28.02.2013r. odwołująca przebywała na zwolnieniu lekarskim. Składka ta podlega zwrotowi.

Na rozprawie w dniu 06 listopada 2015 roku na podstawie art. 219 K.p.c. zarządzono połączenie spraw o Sygnaturach akt IV (...)i Sygnatura akt IV (...)do dalszego łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia pod wspólną Sygnaturą akt IV (...).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. K. była zatrudniona na podstawie umowy o pracę zawartej w dniu 28 grudnia 2009 roku z (...) S.A. w W., na okres od 01 stycznia 2010 roku do 31 marca 2010 roku w pełnym wymiarze czasu pracy. Następnie zawarła z pracodawcą kolejną umowę o pracę na okres od 01 kwietnia 2010 roku do 31 grudnia 2011 roku, a następną na okres od 01 stycznia 2012 roku do 31 grudnia 2012 roku, w obu przypadkach również w pełnym wymiarze czasu pracy.

Wobec przedstawionego zaświadczenia lekarskiego o stanie ciąży i dacie przewidywanego porodu, pracodawca oświadczył, iż umowa zawarta na czas określony do 31 grudnia 2012 roku na mocy art. 177 § 3 K.p. ulega przedłużeniu do dnia porodu.

Porozumieniem zawartym w dniu 27 lutego 2013 roku strony rozwiązały umowę o pracę ze skutkiem na dzień zawarcia porozumienia. Odwołująca podlegała zatem ubezpieczeniu chorobowemu z tytułu stosunku pracy do dnia 27.02.2013 r.

J. K. z dniem 28 lutego 2013 roku rozpoczęła prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie sprzedaży detalicznej prowadzonej przez domy sprzedaży wysyłkowej lub Internet.

W dniu 06 marca 2013 roku, odwołująca zgłosiła się do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych, oraz dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego od 28 lutego 2013 roku. Odwołująca złożyła w dniu 11 marca 2013 roku deklarację ZUS DRA za miesiąc luty 2013 wskazując podstawę wymiaru składek 313,39 złotych. Tego samego dnia dokonała zapłaty kwoty 99,97 tytułem składki na ubezpieczenie społeczne.

W dniu 06 marca 2013 roku odwołująca się złożyła do ZUS deklarację za miesiąc marzec 2013 roku, w której wskazała jako podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne kwotę 9.220,00 złotych, składaka za ten miesiąc, tj. 2.941,18 złotych została opłacona w terminie.

J. K. w okresie od 28 lutego do 05 marca 2013 roku była niezdolna do pracy, od 16 marca 2013 roku do 31 sierpnia 2013 roku przebywała na urlopie macierzyńskim.

Decyzją z dnia 03.06.2013 r., znak: (...), nr sprawy (...), organ rentowy ustalił odwołującej podstawę wymiaru zasiłku chorobowego i macierzyńskiego za wskazane powyżej okresy na kwotę 414,00 zł.

Od decyzji tej w dniu 20 lipca 2013 r. odwołanie do tutejszego Sądu wniosła J. K..

Wyrokiem z dnia 02 czerwca 2014 r., Sąd Rejonowy w Ostrołęce IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił decyzję organu rentowego, ustalając podstawę wymiaru świadczeń z tytułu zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 16 marca 2013 r. do dnia 30 sierpnia 2013 r. na kwotę 7.571,88 zł (siedem tysięcy pięćset siedemdziesiąt jeden złotych 99/100). Wyrok z dnia 02 czerwca 2014 r. nie został zaskarżony przez żadną ze stron, wobec czego organ rentowy przekazał go do wykonania. W dniu 17 lipca 2014 r. organ rentowy przelewał na konto bankowe odwołującej kwotę 28.100,64 zł, tytułem wyrównania zasiłku macierzyńskiego. Jednocześnie organ rentowy zaniechał wyrównania zaniżonego zasiłku macierzyńskiego za pozostały przyznany okres, tj. do dnia 14 marca 2014 r.

Pismem z dnia 08 sierpnia 2014 r. odwołująca wniosła do organu rentowego o wypłatę wyrównania zaniżonych świadczeń z tytułu zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 16 marca 2013 r. do dnia 14 marca 2014 r. wraz z ustawowymi odsetkami. Roszczenie dotyczące wyrównania zasiłku macierzyńskiego odwołująca podzieliła na dwa okresy, tj. okres od dnia 16 marca 2013 r. do dnia 13 września 2013 r. (zasiłek wynoszący 100% podstawy wymiaru zasiłku) oraz okres od dnia 14 września 2013 r. do dnia 14 marca 2014 r. (zasiłek wynoszący 60% podstawy wymiaru zasiłku). Roszczenie obejmujące wyrównanie zaniżonego zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 16 marca 2014 r. do dnia 13 września 2013 r., odwołująca pomniejszyła, o kwotę otrzymaną w dniu 18 lipca 2014 roku od organu rentowego. Pomimo upływu ponad 2 miesięcy od dnia zgłoszenia roszczenia organ rentowy nie wydał żadnej decyzji w przedmiocie ustalenia odmiennej podstawy wymiaru zasiłku, niż wynika to z kwoty zadeklarowanej, ani też nie wydał żadnej decyzji odnośnie poszczególnych sformułowanych przez odwołującą roszczeń.

W dniu 10 września 2014 roku, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. Inspektorat w C. wydał decyzję znak: (...), nr sprawy (...), którą odmówił wypłaty ustawowych odsetek za opóźnienie w wypłacie zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 16 marca 2013 roku do dnia 30 sierpnia 2013 roku.

Dodatkowo, w odpowiedzi na wniosek z dnia 08.08.2014r. w części dot. wysokości wypłaconego wyrównania, Inspektorat ZUS w C. jedynie w piśmie informującym z dnia 10.09.2014r. (znak: (...)(...)), poinformował odwołującą J. K., że wyrównanie zasiłku macierzyńskiego zostało dokonane zgodnie z wyrokiem Sądu Rejonowego w Ostrołęce z dnia 02.06.2014r. – nie wydając decyzji w tym zakresie.

Postanowieniem z dnia 19 stycznia 2015 roku Sąd Rejonowy w Ostrołęce Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 467 par. 4 K.p.c. zwrócił akta Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych celem uzupełnienia postępowania w zakresie wydania decyzji w przedmiocie wyrównania zasiłku macierzyńskiego i wyrównania zasiłku chorobowego i odsetek od tych świadczeń (brak decyzji ZUS, a istnieje jedynie pismo informujące odwołującą w tym zakresie z dnia 10.09.2014 roku).

W dniu 27 lutego 2015 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. Inspektorat w C. wydał decyzję znak: (...), nr sprawy (...), którą ustalił podstawę wymiaru dodatkowego zasiłku macierzyńskiego i zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu rodzicielskiego za czas od dnia 01 września 2013 roku do dnia 14 marca 2014 roku i zasiłku chorobowego za okres od dnia 15 marca 2014 roku do dnia 31 sierpnia 2014 roku na kwotę 414,00 złotych. W decyzji tej nie

odniesiono się w dalszym ciągu – mimo postanowienia Sądu z dnia 19 stycznia 2015 roku do żądania dotyczącego odsetek ustawowych.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie następujących dowodów: odwołań i odpowiedzi na odwołania wniesionych w sprawach Sygnatura IV (...), IV (...), IV(...), opinii biegłej z zakresu rachunkowości (k. 67 – 74 – Sygnatura akt IV (...)), akt rentowych załączonych do akt głównych, tj. w szczególności następujących dokumentów: decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. Inspektorat w C. z dnia 10 września 2014 roku, znak: (...), nr sprawy (...), decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. Inspektorat w C. z dnia 27 lutego 2015 roku, znak: (...), nr sprawy (...), raportów miesięcznych (...), umowy o pracę z dnia 28.12.2009 r. z aneksem, umowy o pracę z dnia 17.03.2010 r. z aneksem, umowy o pracę z dnia 29.12.2011 r., informacji pracodawcy, porozumienia rozwiązującego stosunek pracy, wypisu z (...), zgłoszenia do ubezpieczenia, deklaracji rozliczeniowej, potwierdzenia zapłaty składek - tom akt zasiłkowych (...)/ (...), (...), (...) (...), odwołania i odpowiedzi na odwołanie w sprawie – Sygnatura akt IV (...), wyroku Sądu Rejonowego w Ostrołęce Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 02 czerwca 2014 roku wraz z pisemnym uzasadnieniem.

Sąd zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie (trzech sprawach połączonych), zakresy odwołań J. K. sprowadzały się do ustalenia podstawy wymiaru świadczeń z tytułu zasiłku macierzyńskiego za kolejny okres, tj. od dnia 31 sierpnia 2013 roku do dnia 14 marca 2014 roku oraz podstawy wymiaru świadczeń z tytułu zasiłku chorobowego za okres od dnia 15 marca 2014 roku do dnia 31 sierpnia 2014 roku, jak też do przesądzenia zasady przysługiwania odwołującej lub nie - odsetek ustawowych za opóźnienie w wypłacie zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 16 marca 2013 roku do dnia 30 sierpnia 2013 roku i do ewentualnego wyliczenia ich kwoty, lub uznania tego roszczenia za całkowicie niezasadne.

Tu należy wyjaśnić, że odwołania i sprecyzowane roszczenia J. K., jak też wyrok Sądu - w odniesieniu do daty początkowej zasiłku macierzyńskiego - obejmuje dzień 01 września 2013 roku (nie zaś 31 sierpnia 2013r.), bowiem decyzja ZUS z dnia 27 lutego 2015 roku nie obejmuje dnia 31 sierpnia 2013 roku, a odwołująca formułowała roszczenia konsekwentnie do jej treści.

Szczegółowe zasady ustalania podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego określone zostały w przepisach ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jedn. Dz.U.2014.159).

Zgodnie z art. 11 cyt. ustawy miesięczny zasiłek chorobowy wynosi 100 % podstawy wymiaru zasiłku, jeżeli niezdolność do pracy lub niemożność wykonywania pracy min. przypada w okresie ciąży. Zasiłek chorobowy przysługuje za każdy dzień niezdolności do pracy, nie wyłączając dni wolnych od pracy. Ilekroć przy ustalaniu prawa do zasiłku chorobowego lub jego wysokości okres jest oznaczony w miesiącach, za miesiąc uważa się 30 dni.

Według art. 29 ust. 1 zasiłek macierzyński przysługuje ubezpieczonej, która w okresie ubezpieczenia chorobowego urodziła dziecko.

Stosownie do art. 31 ust. 1 miesięczny zasiłek macierzyński wynosi 100 % podstawy wymiaru zasiłku. Do zasiłku macierzyńskiego stosuje się odpowiednio przepisy art. 11 ust. 4 oraz art. 12 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 i 3.

Artykuł 52 ww. ustawy wskazuje, iż przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego zastosowanie mają odpowiednio przepisy art. 36 ust. 2-4, art. 38 ust. 1, art. 42, 43, 48 ust. 1 oraz art. 49 i 50.

Według art. 48 ust. 1, podstawę wymiaru zasiłku chorobowego (macierzyńskiego) przysługującego ubezpieczonemu niebędącemu pracownikiem stanowi przychód za okres 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających miesiąc, w którym powstała niezdolność do pracy.

Stosownie do art. 49 ustawy jeżeli niezdolność do pracy powstała w pierwszym miesiącu kalendarzowym ubezpieczenia chorobowego, podstawę wymiaru zasiłku stanowi:

- najniższa podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe, po odliczeniach, o których mowa w art. 3 pkt 4
- dla ubezpieczonych, dla których określono najniższą podstawę wymiaru składek;
- kwota przychodu określona w umowie przypadająca na pierwszy miesiąc kalendarzowy ubezpieczenia, po odliczeniach, o których mowa w art. 3 pkt 4, a jeżeli kwota ta w umowie nie została określona, kwota przeciętnego miesięcznego przychodu innych ubezpieczonych, z którymi płatnik składek zawarł takie same lub podobne umowy - dla ubezpieczonych wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia.

Podkreślić trzeba, iż art. 37 ust. 1 określa zasady ustalania podstawy wymiaru zasiłków przysługujących ubezpieczonym będącym pracownikami, jeżeli niezdolność do pracy powstała przed upływem pełnego miesiąca kalendarzowego ubezpieczenia chorobowego. Podstawę wymiaru zasiłku chorobowego stanowi wynagrodzenie, które ubezpieczony będący pracownikiem osiągnąłby, gdyby pracował pełny miesiąc kalendarzowy.

W niniejszym stanie faktycznym, wyrokiem z dnia 02 czerwca 2014 r., Sąd Rejonowy w Ostrołęce IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił decyzję organu rentowego z dnia 03.06.2013 r., znak: (...), nr sprawy (...), którą organ rentowy ustalił odwołującej podstawę wymiaru zasiłku chorobowego i macierzyńskiego za wskazane powyżej okresy na kwotę 414,00 zł. Sąd ustalił podstawę wymiaru świadczeń z tytułu zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 16 marca 2013 r. do dnia 30 sierpnia 2013 r. na kwotę 7.571,88 zł (siedem tysięcy pięćset siedemdziesiąt jeden złotych 88/100). Wyrok ten został wydany także w oparciu o stanowisko przedstawione przez Trybunał Konstytucyjny, jakie wyrażone zostało w wyroku z dnia 24 maja 2012 roku (P 12/10), którego sentencja została ogłoszona dnia 01 czerwca 2012 roku w Dz. U. z 2012r., poz. 622. Trybunał Konstytucyjny stwierdził, iż art. 48 ust. 2 i art. 52 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (...), w zakresie, w jakim nie przewidują odpowiedniego stosowania art. 37 ust. 1 tej ustawy przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłków chorobowego i macierzyńskiego należnych ubezpieczonemu, dobrowolnie podlegającemu ubezpieczeniu chorobowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, którego niezdolność do pracy powstała przed upływem pełnego miesiąca kalendarzowego ubezpieczenia chorobowego z tego tytułu, w sytuacji gdy było ono poprzedzone ubezpieczeniem chorobowym z innego tytułu, został uznany za niezgodny z art. 32 ust. 1 w związku z wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej zasadą sprawiedliwości społecznej.

Uwzględniając fakt, iż odwołująca nabyła prawo do zasiłku chorobowego i macierzyńskiego już po opublikowaniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego, podstawę wymiaru jej zasiłków winno się wyliczać stosując art. 52 i 48 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa w sposób zgodny z Konstytucją.

Wobec tego, podstawa wymiaru zasiłku odwołującej winna być obliczona w oparciu o zadeklarowaną wysokość przychodu w miesiącu, w którym powstała niezdolność do pracy, a zatem w miesiącu lutym 2013 r. Biorąc pod uwagę, iż niezdolność do pracy powstała w dniu 28 lutego 2013 r. i tylko za ten dzień opłacono składkę ubezpieczeniową, to mnożąc tę wartość przez 28 dni miesiąca otrzymamy kwotę 8.774,92 zł (z uwagi na konieczność uzupełnienia zadeklarowanej kwoty, o przychód jaki zostałyby osiągnięty w całym miesiącu). Z uwagi na to, iż kwota stanowiąca podstawę wymiaru musi zostać pomniejszona o 13,71% (art. 3 pkt 4), to ostatecznie kwota stanowiąca podstawę wymiaru wyniosła 7.571,88 zł.

Zasadność odpowiedniego – konstytucyjnego stosowania powyższych przepisów do stanów faktycznych powstałych po publikacji wyroku TK oraz po dokonaniu zmiany przepisów (art. 49 ust.2 i art. 52 ustawy zasiłkowej), zyskała potwierdzenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. uzasadnienie wyroku z dnia 03 października 2013 r., II UK 96/13, LEX nr 1391551).

Wyrok Sądu Rejonowego w Ostrołęce z dnia 02 czerwca 2014 r. nie został zaskarżony przez żadną ze stron, wobec czego organ rentowy przekazał go do wykonania. W dniu 17 lipca 2014 r. organ rentowy przelewał na konto bankowe odwołującej kwotę 28.100,64 zł, tytułem wyrównania zasiłku macierzyńskiego.

Odnośnie podstawy wymiaru świadczeń z tytułu zasiłku macierzyńskiego za okres od 31 sierpnia 2013 roku (lub od 01.09.2013r.) do 14 marca 2014 roku oraz zasiłku chorobowego za okres od dnia 15 marca 2014 roku do 31 sierpnia 2014 roku, należy wskazać, że podstawy wymiaru zasiłku nie ustala się na nowo, jeżeli między okresami pobierania zasiłków zarówno tego samego rodzaju, jak i innego rodzaju nie było przerwy albo przerwa była krótsza niż 3 miesiące kalendarzowe (art. 43 ustawy zasiłkowej). Mając na uwadze fakt, że odwołująca J. K. przebywała na zasiłku macierzyńskim od dnia 16 marca 2013 roku nieprzerwanie oraz kolejno na zasiłku chorobowym, podstawę wymiaru obu zasiłków stanowi wcześniej przyjęta podstawa, która została ustalona orzeczeniem Sądu Rejonowego w Ostrołęce Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, wydanym w sprawie – Sygnatura akt IV(...)tj. kwota 7.571,88 złotych (vide również opinia biegłej w tym zakresie).

Zresztą, okoliczności tej nie kwestionował także organ rentowy, po doręczeniu odpisu opinii. W piśmie stanowiącym odniesienie się do opinii biegłej (k. 81-82), ZUS zajął stanowisko tylko, co do ustawowych odsetek i wskazał, że zgadza się z opinią biegłej w wariantcie III. W ocenie ZUS, odsetki nie przysługują odwołującej, bowiem został zachowany termin określony w art. 64 ustawy z dnia 25.06.1999 o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jedn. Dz.U.2014.159).

Z treści art. 85 ustawy systemowej wynika, że jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Według art. 64 Ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa płatnicy składek, wypłacają zasiłki w terminach przyjętych dla wypłaty wynagrodzeń lub dochodów, a Zakład Ubezpieczeń Społecznych bieżąco po stwierdzeniu uprawnień. Zasiłki te wypłaca się nie później jednak niż w ciągu 30 dni od daty złożenia dokumentów niezbędnych do stwierdzenia uprawnień do zasiłków. Jeżeli płatnik składek nie wypłacił zasiłku w terminie, o którym mowa w ust. 1, jest on obowiązany do wypłaty odsetek od tego zasiłku w wysokości i na zasadach określonych w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych.

W orzecznictwie wyjaśniono, iż zawarte w art. 85 ust. 1 u.s.u.s. określenie "nie ustalił prawa do świadczenia" oznacza zarówno niewydanie w terminie decyzji przyznającej świadczenie, jak i wydanie decyzji odmawiającej przyznania świadczenia, mimo spełnienia warunków do jego uzyskania. Zatem, w tym ostatnim wypadku chodzi o sytuacje, w których organ rentowy, odmawiając przyznania świadczenia, naruszył przepisy prawa materialnego określające przesłanki nabycia prawa do świadczenia pieniężnego z ubezpieczenia społecznego, przy czym dla powstania obowiązku wypłaty odsetek konieczne jest stwierdzenie naruszenia prawa przez organ rentowy prawomocnym wyrokiem sądu zmieniającym decyzję organu rentowego i przyznającym prawo do tego świadczenia (vide wyrok Sądu Najwyższego wydanym w dniu 14 października 2014 roku w sprawie II UK 40/14, LEX nr 1548262).

Zgodnie z orzecznictwem, przykładowo wyrok Sądu Najwyższego z dnia 07 kwietnia 2010 roku – I UK 345/09, OSNP 2011/19-20/257

„Organ rentowy ponosi odpowiedzialność za odmowę przyznania świadczenia, jeżeli niezbędne okoliczności faktyczne uzasadniające nabycie prawa zostały ustalone w postępowaniu przed tym organem a odmowa przyznania świadczenia jest wynikiem błędu w wykładni lub zastosowaniu prawa materialnego. W takim przypadku późniejsze wydanie prawomocnego wyroku sądu ubezpieczeń społecznych przyznającego świadczenie i wpływ tego wyroku do organu rentowego nie mają znaczenia dla biegu terminu do wydania decyzji, od upływu którego ubezpieczonemu przysługują

odsetki (art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.) (...). Ten kierunek wykładni jest wyraźnie zaznaczony w orzecznictwie Sądu Najwyższego. W szczególności, w wyroku z dnia 25 stycznia 2005 r., I UK 159/04 (OSNP 2005 nr 19, poz. 308), Sąd Najwyższy przyjął, że wydanie przez organ rentowy niezgodnej z prawem decyzji odmawiającej wypłaty świadczenia w sytuacji, gdy było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem, zwłaszcza, gdy ubezpieczony wykazał wszystkie przesłanki świadczenia, oznacza, że opóźnienie w spełnieniu świadczenia **jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność, choćby nie można było mu zarzucić niestaranności w wykładni i zastosowaniu prawa.** W uzasadnieniu tego wyroku Sąd Najwyższy podniósł, że wówczas, gdy organ rentowy w chwili wydania zaskarżonej decyzji, miał wszystkie potrzebne dane pozwalające na wydanie decyzji zgodnej z prawem, a po stronie ubezpieczonego nie występował obowiązek wykazania żadnych innych okoliczności uzasadniających jego wnioski, to dla obowiązku zapłaty odsetek za opóźnienie w wypłacie świadczenia nie mogą mieć znaczenia okoliczności dotyczące przebiegu postępowania sądowego, zwłaszcza, gdy w tym postępowaniu nie ustalono żadnych przesłanek wypłaty świadczenia, których wykazanie ciążyło na ubezpieczonym, a które nie były znane (nie mogły być znane) organowi rentowemu. Podobnie w wyroku z dnia 07 lutego 2006 r., I UK 191/05 (OSNP 2007 nr 1-2, poz. 28; OSP 2007 nr 4, poz. 38, z glosą J. Jankowiaka). Sąd Najwyższy wywiódł, że z katalogu przesłanek powodujących wyłączenie odpowiedzialności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia lub jego wypłacie należy wyłączyć błąd obciążający organ rentowy.

Podobnie wypowiedział się Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 29 listopada 2012 r., III AUa 110/12, wskazując, że jeżeli organ rentowy dokonał nieprawidłowej wykładni lub błędnego zastosowania prawa, to ubezpieczonemu należą się odsetki od kwoty świadczenia przyznanego wyrokiem Sądu, liczone od upływu terminu, w którym organ rentowy powinien był wydać prawidłową decyzję uwzględniającą wniosek. Podobnie stwierdził Sąd Apelacyjny w Szczecinie wyjaśniając - że wydanie przez organ rentowy niezgodnej z prawem decyzji odmawiającej wypłaty świadczenia w sytuacji, gdy było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem, w szczególności, gdy ubezpieczony wykazał wszystkie przesłanki świadczenia, oznacza, że opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność, choćby nie można było mu zarzucić niestaranności w wykładni i zastosowaniu prawa (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 17 stycznia 2013 r., III AUa 638/12).

Należy odróżnić dwie sytuacje faktyczne, które mają wpływ na prawo do odsetek. Pierwsza to nieprawidłowe działania organu rentowego, ujawniające się w naruszeniu przepisów prawa, druga - opóźnienia w działaniu samego ubezpieczonego lub płatnika polegające np. na nieprzedłożeniu (mimo żądania organu rentowego) dokumentów koniecznych do ustalenia prawa. W drugim przypadku nie budzi wątpliwości fakt, że odpowiedzialność ponosiłby płatnik lub ubezpieczony. Konsekwencją takiego postępowania mogłoby być również pozbawienie ubezpieczonego prawa do odsetek, w sytuacji gdy organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za powstałe opóźnienia.

W niniejszej sprawie mamy do czynienia z odmienną sytuacją faktyczną, w której to z winy organu rentowego doszło do opóźnienia w wypłacie świadczeń. Wszystkie dokumenty umożliwiające organowi rentowemu ustalenie prawa do zasiłku macierzyńskiego w prawidłowej wysokości zostały przekazane Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych wraz z wnioskiem o wypłatę zasiłku w dniu 03 kwietnia 2013 r., ale organ wadliwie ustalił wysokość zasiłku, wobec czego Sąd zmienił zaskarżoną decyzję - w oparciu o te same dokumenty, które zostały uprzednio przedłożone organowi rentowemu. Sąd Rejonowy w Ostrołęce wyrokując w dniu 02 czerwca 2014 roku - w sprawie Sygnatura akt IV (...), bazował na materiale dowodowym - co do dokumentów - zgromadzonym jeszcze przez organ rentowy. Nie zachodziła potrzeba jego uzupełniania. Wyrok z dnia 02 czerwca 2014 roku jest prawomocny. Pisemne uzasadnienie tego wyroku w sposób ewidentny wskazuje na wydanie przez organ decyzji niezgodnej z prawem, naruszającej prawo, która w konsekwencji powyższego została zmieniona. W takiej sytuacji, to nie osoba ubezpieczona, lecz organ rentowy ponosi odpowiedzialność za opóźnienie w wypłacie należnych świadczeń. Stąd, na zasadzie art. 85 ust. 1 ustawy systemowej, organ rentowy jest obowiązany do wypłaty odsetek od świadczeń z tytułu zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 16 marca 2013 r. do dnia 30 sierpnia 2013 r. w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego.

Odsetki ustawowe policzone za okres od dnia wystąpienia wymagalności poszczególnych świadczeń z tytułu zasiłku macierzyńskiego (w okresie od dnia 16 marca 2013 roku do dnia 30 sierpnia 2013 roku), aż do dnia 17 lipca 2014 roku, tj. do czasu kiedy organ dokonał wypłaty wyrównania uprzednio zaniżonego świadczenia z tytułu zasiłku macierzyńskiego wynoszą 5.507,70 złotych (vide opinia biegłej – k. 67-74)

Wobec dokonanych ustaleń, Sąd uznał odwołania J. K. za uzasadnione i na podstawie art. 477¹⁴ § 2 K.p.c. zmienił decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. Inspektorat w C. z dnia 10.09.2014 r. oraz z dnia 27 lutego 2015 roku.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 K.p.c. zasądzając na rzecz odwołującej koszty zastępstwa prawnego w kwocie 60,00 zł. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika ustalono na podstawie § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r., w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2003 roku, Nr 163, poz.1348 z późn. zm.).

Sprawę w zakresie żądania do zobowiązania organu do wypłaty odsetek ustawowych od niewypłaconych w terminie świadczeń z tytułu zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 01 września 2013r. do dnia 14 marca 2014r. oraz odsetek od niewypłaconych w terminie świadczeń z tytułu zasiłku chorobowego za okres od dnia 15 marca 2014 roku do dnia 31 sierpnia 2014 roku – Sąd przekazał Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P., albowiem sprawa w tym zakresie nie była przedmiotem decyzji zaskarżonej przez stronę odwołującą.

SSR Monika Jankowska